

נייר לדיון להערות ציבור

הערות ותגובות לתקבלנה עד יום 25 באוקטובר 2009

איש קשר:

אנשי קשר להערות: נבו ברנר, רו"ח, אילן ציוני, רו"ח,
אסף ברקוביץ', עו"ד, משה גדנסקי, רו"ח

טל: 02-6556444, פקס: 02-6513160

רשות ניירות ערך

פרסום דוחות כספיים נפרדים (סולו) במסגרת הדוחות

התקופתיים והרבעוניים

הזמנה למתן הערות ותגובות ציבור

לאחרונה, נערכה בחינה על ידי סגל הרשות באשר למתכונת ההצגה של דוחות כספיים נפרדים (דוחות סולו). במסגרת בחינה זו ערך הסגל, בין היתר, פגישות ודיונים עם נציגי חברות מדווחות, רואי חשבון מבקרים ומשתמשים בדוחות הכספיים. נייר לדיון זה כולל את תמצית הדיון שערך סגל הרשות כמו גם חלופות שונות למתכונת ההצגה של דוחות סולו. מתוך מטרה לעודד מעורבות ושיתוף פעולה בין עבודת סגל הרשות לבין הפעילים בשוק ההון, משתמשי הדוחות הכספיים ועורכי הדוחות הכספיים, מפורסם נייר דיון זה לתגובות הציבור. בפרט מבקש סגל הרשות תגובות והתייחסות לנושאים הבאים:

1. האם הינך מסכים עם האמור בנייר זה בדבר חשיבות הצגתם של דוחות סולו על ידי תאגידים מדווחים?

לעניין זה מתבקשים המגיבים להתייחס לנימוקים המפורטים בנייר זה כמו גם לנימוקים נוספים. בנוסף, ניתן להתייחס לחשיבות שיש במתן דוחות סולו על ידי תאגידים לאור קיומם של כלים נוספים הקיימים למשתמשים במסגרת הוראות הדיון בנוגע לדיווח וגילוי של תאגידים מדווחים.

2. מהי התדירות הראויה לפרסום דוחות סולו?

לעניין זה מתבקשים המגיבים להתייחס, בין היתר, לשאלה האם ראוי כי הצגת דוחות סולו תידרש במסגרת כל אחד מהדוחות העיתיים של התאגיד (תקופתיים ורבעוניים).

3. מהי המתכונת הראויה לעריכה והצגה של דוחות סולו, ומהם הנימוקים לבחירת חלופה זו? לעניין זה, ניתן להתייחס לכל אחת מהחלופות המפורטות בנייר זה, כמו גם לכל חלופה רלוונטית אחרת.

4. באשר לחלופה המועדפת לעריכה והצגה של דוחות סולו אליה התייחסת בסעיף 3 לעיל – מהי רמת הגילוי והפירוט הנדרשת ומהם הביאורים שעל תאגיד ליתן בקשר עם דוחות הסולו כאמור?

למותר לציין כי סגל הרשות מעודד תגובות נוספות שאינן מתייחסות במישרין לשאלות המצוינות לעיל, ככל שתגובות אלו מתייחסות לנושאים העולים בנייר זה.

- נייר לדיון להערות ציבור -

בנייר זה ישמשו ההגדרות הבאות:

"דוחות כספיים מאוחדים"- כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 27, דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים (להלן - "תקן בינלאומי 27").

"דוחות סולו" - דוחות כספיים נפרדים כהגדרתם בתקן בינלאומי 27.

"תקנות דוחות כספיים"- תקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשנ"ג-1993.

1. חשיבות דוחות סולו למשקיע

הדוחות הכספיים המאוחדים מציגים מידע על החברה המדווחת והחברות הבנות שלה, באופן הרואה בהם כיחידה כלכלית אחת, זאת, בהתאם לאחד מעקרונות היסוד החשבונאיים בדבר העדפת המהות הכלכלית על פני הצורה המשפטית-פורמאלית, ועל אף שמבחינה משפטית מדובר בישויות שונות.

בהתאם לתפיסה זו, הנכסים, ההתחייבויות, ההכנסות, ההוצאות ותזרימי המזומנים של חברות בנות, הם בשליטת החברה האם בדומה לנכסיה, התחייבויותיה, הוצאותיה, הכנסותיה ותזרימי המזומנים של החברה האם עצמה ולפיכך עליהם להיות מוצגים יחד. לאור האמור, הדוחות הכספיים המאוחדים מציגים את הפריטים הכספיים של חברות הקבוצה כמקשה אחת, וללא הפרדה בין פריטים כספיים המוחזקים על ידי החברה המדווחת עצמה לבין פריטים אשר מוחזקים על ידי החברות הבנות שלה.

בעוד שהמידע הניתן במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים של חברה הינו חשוב ביותר להבנה וניתוח של פעילות החברה כיחידה כלכלית אחת, הרי שמשמשים מסוימים בדוחות (כדוגמת מחזיקי תעודות התחייבות למיניהם), עשויים להפיק תועלת רבה מדוחות הסולו, לצורכי המידע השונים שלהם ובכלל זה חיזוי הצורך לגייס מקורות מימון בעתיד והערכת יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה הפיננסיות בטווח הקצר ו/או בטווח הארוך. ברי, כי אין בכך כדי לגרוע מחשיבות המידע הנכלל בדוחות הכספיים המאוחדים.

התועלת הנובעת למשתמשים מהצגת דוחות סולו, נובעת מעקרון הישות המשפטית הנפרדת, אותו עקרון משפטי, אשר למעשה מתבטל בהצגת הדוחות הכספיים במתכונת מאוחדת, בשם העדפת המהות הכלכלית.

יש לזכור, כי דווקא בשל עקרון הישות המשפטית הנפרדת, בעל תעודת התחייבות שהונפקה לציבור (כמו גם כל נושה אחר), לא יוכל להיפרע בגין חובו מחברות אחרות בקבוצת החברה האם (אף אם אלו מוחזקות על ידי האם ישירות), אף אם האחרונות עתירות נכסים בכלל, ומזומנים בפרט (למעט מכוח מחויבות להעברת כספים כלפי החברה האם, ככל שקיימת, או מכירתן במסגרת מימוש נכסים של החברה האם, ככל שיתבצע).

יתרה מכך, ישנם מקרים רבים בהם קיימות מגבלות על העברת כספים מחברות בנות בשליטת החברה לחברה האם עצמה לצורך פירעון התחייבויותיה, וזאת גם כאשר בחברה האם קיימת בעיית נזילות אשר מצריכה הזרמת כספים מיידית בעוד שבחברות הבנות קיים עודף של מזומנים ונכסים נזילים אחרים המאפשר חלוקה פוטנציאלית לבעלים. קשיים מסוג זה יכולים לנבוע, בין היתר, בשל מידת העצמאות של מוסדות החברות הבנות, תניות פיננסיות שלהן, דרישות הדין או בשל מגבלות רגולטוריות.

- נייר לדיון להערות ציבור -

כידוע וכפי שנקבע במסגרת המושגית להכנת דוחות כספיים ולהצגתם (Framework), מטרת הדוחות הכספיים היא לספק מידע לגבי המצב הכספי, הביצועים והשינויים במצב הכספי של הישות, אשר יהא שימושי למגוון רחב של משתמשים בקבלת החלטות כלכליות.

כחלק מהמשתמשים של הדוחות הכספיים ניתן למנות **משקיעים** קיימים ופוטנציאליים, **מלווים**, ספקים, נושים עסקיים ועוד, כאשר המשתמשים נעזרים בדוחות הכספיים על מנת לקבל מענה לצורכי המידע השונים שלהם.

בין יתר הקבוצות נמנים כאמור, **משקיעים** שהם ספקי הון בסיכון השוקלים את הסיכון הטבוע בהשקעותיהם ואת התשואה שהן מניבות, ואשר זקוקים למידע המסייע להם לקבוע האם לרכוש, להחזיק או למכור את השקעתם, כך גם נמנים **מלווים** (ולעניינינו, מחזיקי תעודות ההתחייבות של התאגיד) המעוניינים במידע המאפשר להם לקבוע אם הלואותיהם, והריבית הנלווית אליהן, ישולמו במועד.

דא עקא, לאור המתואר לעיל, קיים קושי רב לנתח את מצב הנזילות וכושר הפירעון של החברה המדווחת, בין היתר, לצורך בחינת יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה בהתבסס על הדוחות הכספיים המאוחדים בלבד. יוצא אפוא, כי במקרים בהם ההלוואות הינן חוב סחיר, כגון אגרות חוב הנסחרות בבורסה, יקשה על המשקיע לשקול, אך ורק בהתאם לדוחות התאגיד המאוחדים, את הסיכון הטבוע בהשקעתו ובהתאם יקשה עליו לקבל החלטות כלכליות בקשר עם השקעותיו כאמור.

יודגש כי חשיבותו של המידע המופק מדוחות הסולו אינו מוגבל לצרכיהם של נושים בלבד, וכי משתמשים נוספים בדוחות הכספיים עשויים להפיק ממידע כספי זה, כאשר הוא מוצג לצד הדוחות הכספיים המאוחדים, תועלת רבה. לדוגמה משקיעים, קיימים ופוטנציאליים של התאגיד זקוקים למידע אשר יסייע להם להעריך את התשואה שנושאת השקעתם ואת הסיכון הטבוע בה, ובכלל זה זקוקים משתמשים אלה למידע אשר יסייע להם להעריך את יכולתו של התאגיד לחלק דיבידנדים. סעיף 302(א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 קובע כי "חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה...", ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מן החברה את היכולת לעמוד בחבויותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד קיומן". לפיכך, כחלק מבחינת יכולת התאגיד לחלק דיבידנדים, נדרש המשקיע למידע הכלול בדוח הסולו אשר יסייע בבחינה יכולת החברה לעמוד במבחן יכולת הפירעון.

2. הוראות הדין בישראל לעניין דוחות סולו

תקן בינלאומי 27, אינו מחייב צירוף דוחות סולו לדוחותיה הכספיים המאוחדים של חברה, אך יחד עם זאת, מאפשר צירוף דוחות סולו וזאת כאשר הישות המדווחת בוחרת לעשות כן, או לחילופין כאשר היא נדרשת לעשות כן בהתאם לתקנות מקומיות (סעיף 3 לתקן בינלאומי 27).

יוצא אפוא כי תקן בינלאומי 27 הותיר בידי גופי הרגולציה המקומיים את שיקול הדעת לדרוש הכללת דוחות סולו מישות מדווחת, לרבות המועד בו תידרש ישות מדווחת להציג דוחות אלו. לעניין זה, יצוין, כי במדינות שונות בהן מיושמים תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים קיימת דרישה להצגת דוחות סולו במסגרת הדוחות הכספיים של התאגיד, כאשר קיימת שונות בין מדינות אלה בכל הנוגע לדרישות בדבר כללי העריכה, ההצגה ורמת הפירוט של דוחות הסולו.

תקנה 5(א) לתקנות דוחות כספיים קובעת, כי "דוחות התאגיד יכללו גם דוחות מאוחדים של התאגיד עם החברות שיש לאחדן לפי כללי החשבונאות". מכאן, עולה כי הדיווח בישראל מחייב לכלול במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים גם דוחות סולו.

בחודש מרץ 2008, פורסם על ידי סגל הרשות FAQ11, העוסק בשאלת החובה של תאגיד מדווח לצרף דוחות סולו לדוחותיו הכספיים השנתיים ורמת הגילוי הנדרשת בדוחות סולו תחת כללי ה-IFRS.

פרסום זה קובע, כי יש לכלול דוחות כספיים תמציתיים על בסיס סולו במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים הערוכים בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומי (IFRS), אך יחד עם זאת אין חובה לכלול ביאורים מלאים באשר לסעיפים הכלולים בדוחות הסולו, למעט מידע החשוב למשקיע סביר המשתמש בדוחות הכספיים של התאגיד המדווח לצורך הבנת הדוחות ו/או העשוי להשפיע על קבלת החלטות כלכליות בקשר עם התאגיד המדווח. כן נקבע, כי ניתן לכלול את דוחות הסולו, במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים.

החובה לכלול דוחות סולו של התאגיד חלה בדוחות הכספיים השנתיים בלבד ולא בדוחות כספיים ביניים, וזאת בשל העובדה, כי תקנות דוחות כספיים חלות על דוחות כספיים שנתיים בלבד. תקן חשבונאות בינלאומי 34, *דיווח כספי לתקופת ביניים*, קובע כי דיווח כספי לתקופות ביניים ייערך על בסיס מאוחד, באם הדוחות הכספיים השנתיים של התאגיד היו דוחות מאוחדים, וכי גם אם הדיווח הכספי השנתי של תאגיד כלל, נוסף לדוחות הכספיים המאוחדים, גם דוחות סולו, אין תקן זה קובע חובה לצרף לדוחות הרבעוניים גם דוחות סולו.

יחד עם זאת וכאמור לעיל, הרחבת חובת הכללת דוחות סולו והחלת חובת דיווח חדשה, הן מבחינת עיתויה והן מבחינת היקפה, מצויה בשיקול דעתו של הרגולטור המקומי. הרחבה כאמור אינה עומדת בסתירה להוראות התקינה הבינלאומית בחשבונאות אלא ההיפך הוא הנכון. התקינה הבינלאומית מאפשרת, לרגולטור, כאמור בתקן בינלאומי 27, להפעיל את שיקול דעתו בנוגע להרחבת החובה לכלול דוחות סולו במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים,

- נייר לדיון להערות ציבור -

זאת במסגרת סמכויותיו להחלת כללי רגולציה החורגים מסמכותו של גופי התקינה של תקני חשבונאות ("Standard-Setter")

3. סוגיות שהועלו בפני סגל הרשות בקשר עם הוראות הדין הקיימות כיום

כאמור לעיל, כיום, נדרש תאגיד מדווח לכלול במסגרת דוחותיו הכספיים השנתיים ביאור הכולל דוחות סולו של התאגיד, וזאת במסגרת הדוח התקופתי בלבד (ולא בדוחות רבעוניים). כמו כן, אין חובה לכלול ביאורים מלאים באשר לסעיפים הכלולים בדוחות הסולו, למעט מידע החשוב למשקיע סביר המשתמש בדוחות הכספיים של התאגיד המדווח לצורך הבנת הדוחות ו/או העשוי להשפיע על קבלת החלטות כלכליות בקשר עם התאגיד המדווח.

טענות שנשמעו במסגרת הבחינה שערך סגל הרשות הינן, כי בשל חשיבותם של דוחות סולו למשקיע סביר (כפי שהוצגה לעיל), יקשה על משקיע המחזיק במניות או בתעודות התחייבות של תאגיד, לכלכל את צעדיו, ולהעריך את הסיכון הטמון בהשקעתו, על בסיס דיווח כספי סולו שנתי בלבד, קל וחומר כאשר דיווח זה אינו כולל ביאורים ופירוטים באשר לסעיפים החשובים להבנת מצבה הפיננסי של החברה המדווחת (כדוגמת התחייבויות פיננסיות, נכסים שוטפים והשקעות).

כמו כן, מסקירת הדוחות התקופתיים שבוצעה על ידי סגל הרשות עולה, כי חלק מהתאגידים המדווחים לא כללו, במסגרת הדוחות, כל ביאור באשר לסעיפים הכלולים בדוחות הסולו. לפיכך, עולה השאלה מהו המכנה המשותף הנמוך ביותר הנדרש בקשר עם היקף הגילוי והפירוט בדוחות הסולו, ובפרט, מהם הביאורים שנדרש התאגיד ליתן, לכל הפחות, בנוגע לסעיפים הנכללים בדוח הסולו. כל זאת, מבלי לגרוע מחובת כל תאגיד לבחון באופן עצמאי קיומם של פרטים וביאורים נוספים החשובים למשקיע סביר המשתמש בדוחות הכספיים לצורך הבנת הדוחות ו/או העשויים להשפיע על החלטותיו.

בנוסף לבעיית הגילוי החסר כמפורט לעיל, טענות נוספות שנשמעו הינן כי התשומות הכרוכות כיום בהפקת דוחות הסולו בהתאם לכללי החשבונאות הבינלאומיים הינה גבוהה מאוד. זאת בעיקר כתוצאה מכללי המדידה שיש ליישם בכל הנוגע ליחסים בין החברה האם לבין החברות הבנות.

תקן חשבונאות בינלאומי 27 קובע כי החזקות של החברה בחברות בנות, כלולות וישויות בשליטה משותפת יוצגו בדוחות הסולו לפי עלות או שווי הוגן (בהתאם למדיניות החשבונאית בה בחרה החברה). בפועל, מבחינה שערך סגל הרשות עולה, כי רוב התאגידים המדווחים בחרו להציג את החברות המוחזקות במסגרת דוחות הסולו על בסיס עלות, וזאת מטעמים פרקטיים או אחרים. הבדל מהותי זה באופן ההצגה של הדוחות, אשר נובע מהתפיסה השונה בהתייחסות לחברות המוחזקות בין הדוחות המאוחדים לדוחות הסולו, מביא, בין היתר לכך, שמספר לא מועט של פריטים אשר הוצגו בדוחות הכספיים המאוחדים כמכשירים הוניים של הישות או שלא נמדדו כלל בדוחות (בוטלו במסגרת איחוד הדוחות) נמדדים בדוחות הסולו בהתאם לשוויים ההוגן בכל תאריך חתך (Mark to Market), עניין הדורש, פעמים רבות

- נייר לדיון להערות ציבור -

שימוש בשירותיהם של מערכי שווי חיצוניים. כדוגמאות לכך ניתן לציין ערבויות שניתנו לחברות בנות על ידי החברה האם, אופציות הניתנות להמרה למניות של חברות בנות, אופציות מכר שרשמה החברה לרכישת זכויות מיעוט בחברות בנות וכיוצא באלה.

במסגרת הבדיקה שקיים סגל הרשות, הועלו טענות כי עלות הכנת דוחות הסולו במתכונתם הקיימת כרוכה בהשקעת משאבים רבים, וזאת מבלי שהמידע, בצורה בה מוצג כיום בדוחות הסולו, הוא בעל ערך שימושי למשקיע הסביר ובפרט אינו משמש את מחזיקי תעודות ההתחייבות בהערכת הסולבנטיות של החברה האם. יש הטענים, אפוא, שהתועלת המופקת מהחלת הוראות המדידה הקבועות בכללי ה- IFRS בדוחות הסולו בכל הנוגע ליחסים בין החברה האם לחברות הבנות נמוכה מעולתה.

4. בחירת ההסדר הראוי לעריכה והצגה של דוחות סולו

לאור האמור לעיל, בוחן סגל הרשות, בין היתר באמצעות פרסום נייר לדיון זה, את הרחבת חובת הצגת דוחות הסולו גם למתכונת רבעונית והרחבת רמת הפירוט והביאורים הניתנים בדוח זה, כמו כן, נבחנות מספר חלופות באשר לאופן העריכה וההצגה של דוחות כאמור, ובכלל זה, מהו האופן הראוי להצגה ומדידה של השקעות בחברות בנות, כלולות ובשליטה משותפת בדוחות הסולו, אשר יענה על צרכי המשתמשים בצורה הטובה ביותר ותוך שמירה על יחס יעיל של עלות-תועלת.

א. עיתוי הדיווח

כאמור לעיל, במסגרת הבחינה שביצע סגל הרשות עלה כי לאור חשיבות דוחות הסולו לצורך הבנת המצב הכספי, כושר הפירעון ומצב הנזילות של התאגיד, ועל רקע משבר האשראי העולמי, יש לשקול את הרחבת חובת הצגת דוחות הסולו גם למתכונת רבעונית והרחבת רמת הפירוט והביאורים הניתנים בדוח זה. במסגרת הדיונים הוצע כי במסגרת הדוח התקופתי יידרש תאגיד מדווח להציג דוחות סולו הכוללים ביאורים מלאים, ככל שביאורים אלו מוסיפים על האמור בביאורים שניתנו לדוחותיו המאוחדים, כמו כן הוצע כי במסגרת הדוחות הרבעוניים, יידרש תאגיד מדווח להציג במסגרת דוחותיו הכספיים, דוחות סולו תמציתיים הכוללים ביאורים לסעיפים נבחרים בלבד.

יצוין כי בדיונים האמורים, הוצגה עמדה נוספת לפיה עיתוי הצגת דוחות הסולו בדוח התקופתי בלבד, כנדרש בדין כיום, הינה מספקת את צרכי המשתמשים ועולה בקנה אחד עם תכליתם של דוחות הביניים שנועדו לספק מידע כספי תמציתי, המעדכן את משתמשי הדוחות בהתפתחות המהותית שחלה בתקופת הביניים ביחס לדוח התקופתי האחרון של התאגיד.

- נייר לדיון להערות ציבור -

ב. חלופות שונות למתכונת העריכה וההצגה של דוחות הסולו

כאמור לעיל, במסגרת הדיונים שערך סגל הרשות, הושם דגש רב על כך שפרסום דוחות סולו על ידי התאגידים יוביל להגברת יכולתם של המשתמשים השונים לנתח את רמת הנזילות וכושר הפירעון התאגידי. משכך, המכנה המשותף של כל החלופות המתוארות להלן הינו, שיסופקו על ידי התאגיד הנתונים הכספיים הרלוונטיים לצורך השגת המטרה האמורה. כפי שפורט לעיל, במסגרת הדיונים שערך סגל הרשות עלה כי, אופן מדידת ההשקעות בחברות המוחזקות בהתאם לכללי ה-IFRS, מעלה שאלות יישומיות-פרקטיות רבות.

להלן יובאו החלופות השונות למתכונת העריכה וההצגה של דוחות הסולו, אשר עלו בדיונים (הן דיונים פנימיים והן דיונים בהשתתפות גורמים חיצוניים) אשר ערך סגל הרשות, כאשר ההבחנה בין החלופות השונות הינה בעיקרה ביחס לאופן מדידת ההשקעות בחברות המוחזקות.

1) מדידת ההשקעות בחברות המוחזקות על פי שיטת השווי המאזני-

בהתאם לחלופה זו, דוח הסולו לא ייערך בהתאם למתכונת הקבועה בתקן בינלאומי 27. חלף זאת מוצע כי, חברות בנות, כלולות ובשליטה משותפת יוצגו בדוח סולו על פי שיטת השווי המאזני בדומה להוראות הקבועות בתקן חשבונאות בינלאומי 28, *השקעות בחברות כלולות*.

עוד יובהר כי, בהתאם לחלופה זו, על מנת שהתאגידים לא יזדקקו לניהול שוטף ומקביל של שתי מערכות דיווח נפרדות המבוססות על כללי מדידה שונים, יישום שיטת השווי המאזני, ביחס למדידת החברות המוחזקות, יתבצע כך שחשבון ההשקעה בחברה מוחזקת שהינה בשליטת החברה המדווחת וכלל היחסים והזכויות בין החברה המדווחת לחברה בשליטתה ימדדו באותו אופן בו הן נמדדים בדוחות המאוחדים.

כך למשל, נהלי האיחוד המבוצעים ביחס ליחסים הבין חברתיים בדוחות המאוחדים (דוגמת: עסקאות בינחברתיות, הלוואות או ערבויות הניתנות מהחברה לחברות הבנות או להיפך, אופציות מכר שרשמה החברה לבעלי מניות המיעוט בחברות הבנות וכד') והשפעת נהלים אלו על דוחות החברה יבוצעו באופן זהה בדוח הסולו, הטיפול החשבונאי באופן ביטול ירידת ערך ההשקעה בחברה בת בדוחות הסולו יבוצע באותו אופן בו הוא מבוצע בדוחות המאוחדים, הטיפול החשבונאי בעליה או ירידה בשיעור ההחזקה בחברה בת קיימת (ללא איבוד או השגת שליטה) והטיפול החשבונאי בעליה או ירידה בשיעור ההחזקה בחברה מוחזקת המלווה בהשגה או באיבוד שליטה בדוח הסולו יבוצע באותו אופן בו הוא מבוצע בדוחות המאוחדים וכן הלאה.

עם זאת, ולאור העובדה שתחת חלופה זו, כאמור, חלק מהיחסים שבין החברה המדווחת לחברות המוחזקות שלה אינם מקבלים ביטוי בדרך של הכרה ומדידה בדוחות הסולו, יורחב הגילוי, במסגרת הביאורים לדוחות הסולו, אודות כל התקשרות בין חברת האם לחברות בנות, כלולות או בשליטה משותפת, ובכלל זה ערבויות פיננסיות שנתנה או קיבלה החברה האם לחברות המוחזקות שלה או מהן.

- נייר לדיון להערות ציבור -

היתרון המרכזי באימוץ חלופה זו הינו בכך שאופן המדידה האמור לעיל, לא יחייב את התאגידים לייצר מערכת דיווחית נוספת, ואלו יוכלו להתבסס, במידה רבה, על המדידה המבוצעת לצורך עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים. בנוסף לכך, יש הטוענים כי מדידת ההשקעות בחברות המוחזקות בהתאם לשיטת השווי המאזני, בהשוואה לשיטת העלות (שמוצגת להלן), מספקת מידע רלוונטי יותר על ההשקעה בחברה המוחזקת, שכן סכום ההשקעה מייצג באופן מהימן יותר את ההטבות הכלכליות שעשויה החברה המחזיקה להפיק מהחברה המוחזקת (אם באמצעות דיבידנדים או באמצעות מימוש ההשקעה).

(2) מדידת ההשקעות בחברות המוחזקות בהתאם לשיטת העלות וללא מדידת היחסים הבין חברתיים בין החברה לחברות המוחזקות בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 39, מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן – "תקן בינלאומי 39")-

גם חלופה זו לעריכת דוחות הסולו חורגת מהמתכונת הקבועה בתקן בינלאומי 27. בהתאם לחלופה זו, השקעות החברה בחברות בנות, כלולות ובשליטה משותפת ימדדו על בסיס עלות, וזאת, ללא יישום הוראות תקן בינלאומי 39 בכל הנוגע ליחסים שבין החברה לבין חברות בשליטתה. לפיכך, בין היתר, לא יבוטלו עסקאות בין חברתיות, ולא ייושמו הוראות IAS 39 בכל הנוגע לערבויות בין חברתיות ולנגזרים שונים על מניות המיעוט בחברות הבנות.

חלף כד יינתן גילוי מלא, במסגרת הביאורים לדוחות הסולו, אודות כל התקשרות בין חברת האם לחברות בנות, כלולות או בשליטה משותפת, ובכלל זה ערבויות שנתנה או קיבלה החברה האם לחברות המוחזקות שלה או מהן.

היתרון המרכזי בחלופה זו הינו פשטות מדידת ההשקעה בחברות המוחזקות הנובעת בין היתר מהימנעות מהצורך ליישם את הוראות IAS 39 ביחס לעסקאות שונות בין חברת האם לחברות אשר בשליטתה.

מנגד, ועל אף שמדידה השקעות בחברות בנות, כלולות ובשליטה משותפת לפי עלותן היא אחת החלופות הקבועות בהוראות תקן בינלאומי 27, טענו חלק מהגורמים איתם נפגש סגל הרשות כי מדידה בהתאם לשיטת העלות באופן המתואר לעיל, עלולה להיחשב לפחות רלוונטית, אינה משקפת את ערכה הכלכלי של ההשקעה ואינה מביאה לידי ביטוי את משמעות הזיקה שבין החברה המחזיקה לחברה המוחזקת בכך שאינה מבטלת את השפעת העסקאות הבין-חברתיות בתוך הקבוצה

(3) דוחות נפרדים הערוכים בהתאם להוראות תקן בינלאומי 27 -

חלופה זו מבוססת על ציות מלא לכללי ה-IFRS לעניין מתכונת עריכת והצגת דוחות כספיים הנפרדים והינה זהה לאופן ההצגה החל כיום בדוחות הסולו המפורסמים במסגרת הביאור לדוחות השנתיים.

היתרון המרכזי הטמון בחלופה זו הינו באי החריגה מכללי ה-IFRS על כל המשתמע מכך, לרבות הימנעות מיצירת כללי חשבונאות "יש מאין" לצורך עריכת דוחות כספיים סולו.

- נייר לדיון להערות ציבור -

לא זו אף זו, יש הטוענים כי המידע המוצג בדוחות הסולו בהתאם לחלופה זו, בנוגע למכלול היחסים שבין החברה לחברות בשליטתה, הינו המידע רלוונטי ביותר למשתמשי הדוחות, שכן הוא מציג את השווי הכלכלי של היחסים הבין-חברתיים ואינו מבטלם במסגרת ביטול עסקאות בין-חברתיות או מתעלם מהם כמוצע בחלופה 2 לעיל.

מנגד, כאמור, בפועל יישום חלופה זו כרוך בבעיות פרקטיות שונות כפי שאלו תוארו בהרחבה בסעיף 3 לעיל. לאור זאת, טענו חלק מהגורמים איתם נפגש סגל הרשות כי נשאלת השאלה האם ועד כמה, מצדיקה עלות עריכת המידע הכספי הנ"ל ומדידתו בהתאם לחלופה זו, את התועלת המופקת ממנו.

ג. חלופות שונות למסגרת בה ייכלל דוח הסולו במסגרת הדוחות התקופתיים/רבעוניים

כמפורט לעיל, סגל הרשות מציע במסגרת נייר לדיון זה, מספר חלופות שונות למתכונת העריכה של דוח הסולו, תוך מתן דגש לחלופות שונות ביחס לאופן מדידת והצגת השקעות החברה בחברות המוחזקות על ידה.

מהחלופות המוצעות עולה כי, חלקן אינן עולות בקנה אחד עם הוראות התקינה החשבונאית הבינלאומית בעניין. במסגרת הדיונים שקיים סגל הרשות, עלתה טענה כי, יצירה של "כללי חשבונאות מקומיים" בעניין דוח סולו, מקום בו קבעו כללי ה-IFRS, מפורשות את מתכונת העריכה של דוח סולו ככל שהוא נדרש, חורגת מסמכויות הרגולטור וחוטאת למטרות אימוץ כללי החשבונאות הבינ"ל בישראל.

כך למשל, לטענת גורמים אלו, דרישה מהתאגיד לכלול דוח סולו שאינו מבוסס על כללי ה-IFRS בעניין, אשר יהווה חלק בלתי נפרד מדוחות התאגיד, יעלה שאלות אודות יכולת התאגיד לכלול בדוחותיו הצהרה מפורשת ובלתי מסוייגת אודות ציות מלא לתקני ה-IFRS כנדרש בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 1, *הצגת דוחות כספיים*. בנוסף, עובדה זו תעלה שאלות אודות יכולת רואה החשבון המבקר של התאגיד לציין בדוח המבקר כי "... הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי... בהתאם לכללי דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)".

ככל שתיבחר חלופת עריכה שאינה עולה בקנה אחד עם כללי ה-IFRS בעניין, תיבחן על ידי הסגל גם שאלת המסגרת בה יכללו דוחות הסולו על כל המשמעויות הכרוכות בכך, ובכלל זה יבחנו גם החלופות הבאות:

(1) פרסום דוח סולו עצמאי שאינו מהווה חלק מהדוחות הכספיים המאוחדים של התאגיד. בהתאם לחלופה זו, דוח רואה החשבון המבקר על הדוחות המאוחדים של התאגיד לא יתייחס לדוח הסולו, וזאת, משום שדוח הסולו לא יהווה חלק מהדוחות המאוחדים של התאגיד. בהתאם לחלופה זו, עשויה מתכונת דוח רואה החשבון המבקר על דוחות הסולו להתבסס על הוראות תקן ביקורת 7, *"דוחות מיוחדים של רואי חשבון"* של לשכת רואי חשבון, בשינויים המתחייבים.

- נייר לדיון להערות ציבור -

(2) כפתרון פרקטי לסוגיה המפורטת לעיל, בכל הנוגע להכללת דוחות סולו שאינם ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS במסגרת דוחות התאגיד, הוצעה חלופה נוספת, לפיה יכלול התאגיד, במסגרת הדוחות המאוחדים נתונים נבחרים בדבר המצב הכספי, תוצאות הפעילות ותזרימי המזומנים, על בסיס סולו. לטענת חלק מהגורמים איתם ניפגש סגל הרשות, מאפשרת חלופה זו לאזן בין הצורך בגילוי מידע כספי, זמין, על בסיס סולו, כפי שפורטו לעיל, לבין התועלת שתצמח למשתמשים מהצגת מידע כספי סולו, מבוקר על ידי רואה החשבון המבקר, כחלק מהדוחות הכספיים הראשיים של התאגיד.